

ESKİLER HATIRLASIN, YENİLER ÖĞRENSİN DİYE!..

Mesleğimizle ilgili sorunlarımızın çözümlenmesindeki gecikmeler genellikle meslek içi çekişmeler nedeni ile oluşmaktadır. Eczacı meslektaşlarımız ne zaman bir araya gelmeyi başarmışlarsa gündemdeki sorunlarını çözebilmişlerdir. Geride bıraktığımız seneler bunun sayısız örnekleri ile doludur.

Mesleğimiz, özelliği yüzünden hemen her devirde çok sayıda ve çeşitli sorunlarla karşı karşıya gelmiştir. Saniyorum mesleğe yeni katılan arkadaşlarımız bu meslekten çok şeyler (genellikle de maddi şeyler) bekleyerek geliyorlar ve bu beklentilerini bulamayınca bilerek veya bilmeyerek pek çok soruna neden oluyorlar. Eskilerin de (şimdilerde pek tanık olmuyorum) yeni eczane açana karşı olumsuz bir tavır olabiliyor, bir meslektaş olarak değil ticari bir rakip olarak görüyor yeni geleni. Sonuçta da bu tür çelişkilerden kaynaklanan bir sürü sorun sürekli olarak gündemimizi işgal ediyor. Son yıllarda bunlara meslek dışından kaynaklanan daha da önemli sorunlar eklendi. Ancak tüm meslektaşlarımız şunu çok iyi bilmelidirler ki sorunlarımızın çözümü için bir araya gelmemiz ve birlikte savaş vermemiz gerekmektedir. Ve de bunun başkaca bir yolu yoktur.

Ben mesleğimize 1954 yılında, yaz tatilinde eczane çırağı olarak başladım. O yıllardan anımsıyorum ilaçların üzerinde "İstanbul'da Satış Fiyatı" yazardı. İstanbul dışında da bu fiyata 5 kuruş, 10 kuruş nakliye bedeli eklenerek satılırdı. Eskiler hatırlar bazı meslektaşlarımız bunu alıp almamak suretiyle birbirleriyle rekabet ederlerdi. Eczane sayısının tahdid edilmesi yine o yılların önemli bir meslek sorunu idi. Şimdi bunlar geride kaldı, ama kısa vadeli çıkar kavgası hâlâ sürüyor.

O yıllarda Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti'nin konumu çok güçlü idi, ilaç fiyatları Merkez Heyeti bünyesindeki bir kurul tarafından saptanıyor ve bakanlığın onayına sunuluyordu. Bu bakımdan ilaç sanayinin temsilcileri, ecza depocuları hep Merkez Heyeti'nde yer alabilmek için çabalarlardı. Ne zamanki bu yetki Merkez Heyeti'nden alındı onlar da kısa zamanda gemiyi terkettiler. O günlerde Milli İlaç sanayinin geliştirilmesi adı altında bir takım çıkarları için Merkez Heyeti'mizi kullanmak isteyenler, bugün karşımıza geçtiler ve haksız kazançlarını artırmak için biz eczacılara her gün daha da ağırlaştırılan satış şartlarını kabul ettirmeye çalışıyorlar. Üstelik ilaçların eczaneler dışında satılabilmesi için planlı ve programlı çalışma içine giriyorlar. Bunun propaganda aracı olarak da sizlere her ay düzenli olarak "RAPOR" larını gönderiyorlar!

30 Kasım 1966 günü T.E.B. 7. Büyük Kongresi yapılmış. Bu toplantının gündemi şöyle:

1-6197 ve 6643 sayılı yasalarda değişiklik önerileri ve Deontoloji Tüzüğü

2-Türk Farmakopesi

3-Majistral Tarife

4-Fatura ve Beyanname tetkikleri (ilaç fiyatları ile ilgili)

5-S.S.K. yasasının 123. maddesi (SSK'nın eczane açma girişimi)

6-Eczane Kâr hadleri (%25'in artırılması girişimi)

7-Fiat Tekevvün Sistemi (Sınai maliyet esası getiriliyor)

8-Eczane Nöbetleri (Nöbetçi olmadan açan eczaneler sorunu)

9-Ticaret Odaları (Üye olma zorunluluğu bulunmadığı konusu)

10-Milli İlaç Sanayii:

a) Yerli İlaç Sanayiine kredi sağlanması

b) Yerli İlaç Sanayiine vergi kolaylığı sağlanması

c) Hammadde ithalinde kolaylık sağlanması

d) Oto finansman imkanı yaratılması

e) Kamu alışlarında yerli ilaca öncelik sağlanması

f) Merkezi Kalite Kontrol Laboratuvarı kurulması

g) Yabancı sermayeyi teşvik kanununda ilaç sanayii ile ilgili teşviklerin azaltılması

Aynı toplantıda konu edilen şikayetler ise şunlar:

1- Direkt satışlar (Depocuların şikayeti)

2- Aşırı İskontolar

3- Muvazaalı Eczaneler

4- Eczane dışında ilaç satışları

5- Benzer ilaçların çokluğu

6- Resmî reçetelere parfümeri verilmesi (Küpür kesme yok)

7- Özel eczacılık okullarının açılması

8- Depoların perakende satış yapmaları

9- Ecza dolapları (Eczane olmayan yerlerde)

Dikkat edilirse ilaç sanayii pek çok sorununu çözmüş, eczane sorunlarının ise pek çoğu hâlâ gündemimizde. Yanlış anlaşılmasın burada yönetici arkadaşlarımızı başarısızlıkla suçlamak istemiyorum. Ama

sunu demek istiyorum ki meslek sorunlarımızın çözülmesi bazen çok uzun yıllar almakta ve mutlaka birlik ve beraberlik içinde olmayı gerektirmektedir. Kısa vadeli çıkarlar uğruna çok zaman uzun vade de büyük kayıplarımız olmaktadır. Örneklersek Eczane Kâr Hadleri konusu bugün de gündemimizdedir. Ama bakıyorsunuz bir meslektaşımız kısa vadeli çıkarı uğruna her hangi bir kuruma yüksek iskonto uyguluyor veya katılım payını almıyor, peşinden hemen bir yetkili demeye veriyor: "Siz kâr hadlerimiz yetmiyor diyorsunuz ama falanca yerde şu kadar iskonto uyguluyor. (veya katılım payı almıyor.)" diyor. Bunun en somut örneğini 14 Ekim 1974 de yaşadık. Aşırı iskonto nedeni ile kâr hadleri %25 den %20'ye düşürüldü. Hemen arkasından 11 Aralık 1974 de tüm Türkiye' de nöbetçi eczane bırakmak suretiyle eczane kapatma eylemi uygulandı da ilgililer sesimize kulak verdiler. Ve tam 14 ay sonra hakkımız geri verildi.

Tek tip sözleşme, Sürsarj hakkı hep böyle uzun mücadeleler sonucu elde edilmiş haklardır. Sıkı yönetim günlerinde sürsarj yaptığı için göz altına alınmış bir çok meslektaşımız olmuştur. Bir hakkın kazanılması zor, kaybedilmesi ise o ölçüde kolaydır.

Bazen düşünürüm T.E.B. Merkez Heyeti mesleğimizin yaşanan tarihini yazsalar diye, ama küçük büyük demeden tüm sorunları, yaşananları yazsalar. Yeniler okur öğrenir, eskiler hatırlarlardı ne günlerden ne günlere geldiğimizi.

Sorunlarımızdan habiber Sağlık Bakanları ile ne uğraşlar verdiğimizizi, Eczacı Kooperatiflerinin hangi nedenlerden doğduğunu, EGAŞ'ın Yardım Sandığı'nın niçin gerekli olduğunu aramıza yeni katılmış meslektaşlarımız nereden bilecekler! Yaşamadılar ki o günleri.

Geçenlerde bir mektup aldım Balıkesir'li bir meslektaşımızdan. Bütün eczanalere gönderilmiş sanıyorum. Daha EGAŞ'ın bile neden kurulduğunu bilmeyen, eczacı kârının ilaç fiyatlarının artması ile artacağını düşünebilen, ilaç sanayii ile siyasi otorite ile her ne pahasına olursa olsun iyi geçinerek mesleği esenliğe çıkaracağını sanan meslektaşlarımız da var diye düşündüm. Sonra da hak verdim! Yaşamadılar ki bilsinler, bizler de öğretmedik!..

Evet mutlaka yazılmalı geçmişte yaşananlar. Eskiler hatırlasın yeniler öğrensin diye...

Ecz. Oktay Demirkan
Yeni Eczane
ISKENDERUN

KAYSERİ'den

T.E.B. İZMİR ECZACI ODASI BAŞKANLIĞINA CEVABEN

Başkanlığınızın Şubat 1991 İlaç Haberler yayınının 25. sayısındaki (Olağanüstü Genel Kurul'dan-Kim ne dedi?) başlıklı yazınızda muhtelif odaların delegelerinin konuşmalarından almış olduğunuz pasajlar ben ve diğer konuşmacı arkadaşlarım bir kısmının hiç konuşmadıkları sözleri hakikat ile ilgisi olmadığı halde, tamamen İzmir Eczacı Odası yayın organının hayal mahsulu olup, ciddiyet ile bağdaştırmak mümkün değildir. Şu hususu gayet açıklıkla belirteyim; İzmir Eczacı Odası kongre zabıtlarını iyi incelememiş veya anlayış tarzınız tamamen sözlerimizi çarpıttığınız doğrultusundadır. Gerçek ile ilgisi olmayan yayınızı İzmir Eczacı yayın organının meslek ve demokrasi anlayışına yakıştıramadım.

Demokraside basın ve yayın her fikre açıktır, fakat kişiler kendi düşüncelerine ve duygularına alet etmediği müddetçe.. İşte bu noktadan hareket ederek düşünce ve basın özgürlüğü duygusal ve çarpıtıcı değil, eşit ölçütlü ve gerçekçi olmalıdır. Yoksa konuları yozlaştırarak olmamış olayı olmuş gibi gösterip meslektaşlarımızı ve kamuyu yanıltmamızı basın ahlâki ile bağdaştırmak mümkün değildir. Kişilerin veya bir grubun düşüncesi sizin fikirlerinizin koşullarına uymuyor diyerek onları itham ederek dışlamaya kalkmanız, sizin taze demokrasi anlayışınızın yanlış doğrultuda olduğunu gösterir. Demokrasi kurallarını içinize sindirmek istiyor iseniz fikir ve düşünceleri eşitlik prensipleri içerisinde değerlendirmeniz gerekiyor.

Mesleki toplumumuzda konularımızın eksikliklerinin düzeltilmesinde en güzel özellik; birlik beraberlik sevgi ve yakınlıktır. Fikirlerimizin odak noktası bu duygular içerisinde olduğu müddetçe, mesleğimizin daha ileriye gitmesi için üretilen fikirlerin daha olumlu ve verimli olacağı açık bir gerçektir. Şartlar ne olursa olsun Mesleğimizin konularını dayanışma içerisinde eleştirilerimizi üst düzeyde yaparak neticede gelecek kuşaklar içinde olumlu olacak şekilde faydalı ve verimli olmamız asıl görevimizdir.

Yazımı demokratik anlayışınızın ışığı altında tümüyle yayınlamanızı rica eder, İzmir Eczacı Odası Başkan ve yöneticilerini ve bütün eczacı meslektaşlarımızı en derin duygularıyla selamlar, saygı ve sevgilerimi sunarım.

Eczacı Doğan PERSENTİLİ
12. Bölge Kayseri
Eczacı Odası Delegesi
KAYSERİ